

หัวข้อวิจัย : การละเล่นฟุ้งเรือ วัดมะขามเรียง ตำบลไผ่ขวาง อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี :
แนวทางการอนุรักษ์และสืบทอด
Phung Ruae Game at Wat Makham Riang, Phai Khwang Subdistrict, Ban Mo
District, Saraburi Province : Guidelines for the Conservation and Inheritance

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีสุภา นาคธน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนิตา ภูแดง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วนิดา เพิ่มศิริ
นาย ประยงค์ จันทน์ฉาย

สังกัด สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีงบประมาณ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการทำเรือฟุ้ง 2) การละเล่นฟุ้งเรือ และ 3) แนวทางการอนุรักษ์ การละเล่นฟุ้งเรือของชุมชนวัดมะขามเรียง ตำบลไผ่ขวาง อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากประชากรที่เกี่ยวข้องกับการละเล่นฟุ้งเรือ ที่กำหนดขึ้นมาอย่างเฉพาะเจาะจง จำนวน 8 คน วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

ผลการศึกษา พบว่า 1) ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการทำเรือฟุ้ง ปรากฏทั้งในขั้นตอนการเลือกไม้ไผ่สำหรับทำตัวเรือและขั้นตอนวิธีการทำเรือฟุ้ง ซึ่งต้องมีความชำนาญเฉพาะบุคคล 2) ชุมชนวัดมะขามเรียง ตำบลไผ่ขวาง อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี เป็นเพียงชุมชนเดียวในประเทศไทยที่มีประเพณีการละเล่นฟุ้งเรือ มีการสืบสานการละเล่นฟุ้งเรือประจำปี ระหว่างวันที่ 13-15 เมษายน ของทุกปี ในการแข่งขันจะมีการสร้างสนามชั่วคราวสำหรับการแข่งขัน มีการกำหนดประเภทผู้เข้าแข่งขัน มีกติกาในการแข่งขันแบบง่าย ๆ เน้นความสนุกสนาน รื่นเริง และความรักสามัคคีของประชาชนในชุมชน และ 3) แนวทางการอนุรักษ์ การละเล่นฟุ้งเรือ ผู้นำชุมชนควรสร้างความตระหนักแก่เยาวชน ประชาชน และองค์กรในชุมชน ให้มีความรักและหวงแหนการละเล่นฟุ้งเรือ ควรส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเรือฟุ้งและการละเล่นฟุ้งเรือให้เยาวชนอย่างจริงจัง หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรสนับสนุนให้มีการเผยแพร่การละเล่นฟุ้งเรือให้กว้างขวางไปยังชุมชนอื่น ๆ รวมทั้งอนุรักษ์และสืบทอดให้คงอยู่สืบไป

คำสำคัญ : การละเล่นฟุ้งเรือ วัดมะขามเรียง

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the local wisdom for making Ruae Phung, 2) how to play Phung Ruae game, and 3) the guidelines for the conservation of Phung Ruae game at Wat Makham Riang, Phai Khwang Subdistrict, Ban Mo District, Saraburi Province. The study was qualitative research. The study was conducted from 8 key informants, who were related to the Phung Ruae game. The field data were collected using in-depth interviews and non-participant observation.

The findings revealed that: 1) The local wisdom for making Ruae Phung requires individual expertise especially choosing bamboos and the process of making a Ruae Phung. 2) The community of Wat Makham Riang, Phai Khwang Subdistrict, Ban Mo District, Saraburi Province is the only community in Thailand that has a tradition of Phung Ruae game. There is an annual Phung Ruae game competiiton carried on between 13th-15th in April. In the competition, a temporary field will be created and the type of competitor will be determined. There are simple rules for the competition, emphasizing fun, joy and unity among the local people in the community. 3) Regarding the guidelines for the conservation of Phung Ruae game, the Community leaders should create awareness among youth, citizens, and community organizations to love and cherish the Phung Ruae game. The transfer of knowledge in making Ruae Phung and the Phung Ruae game should be seriously promoted to youth. Both public and private agencies should support the dissemination of the Phung Ruae game to other communities including preserving and inheriting Phung Ruae game to last forever.

Keywords: Phung Ruae Game, Wat Makham Reang